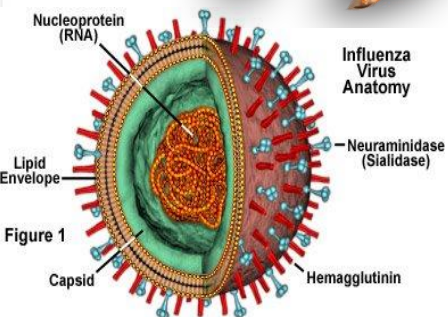
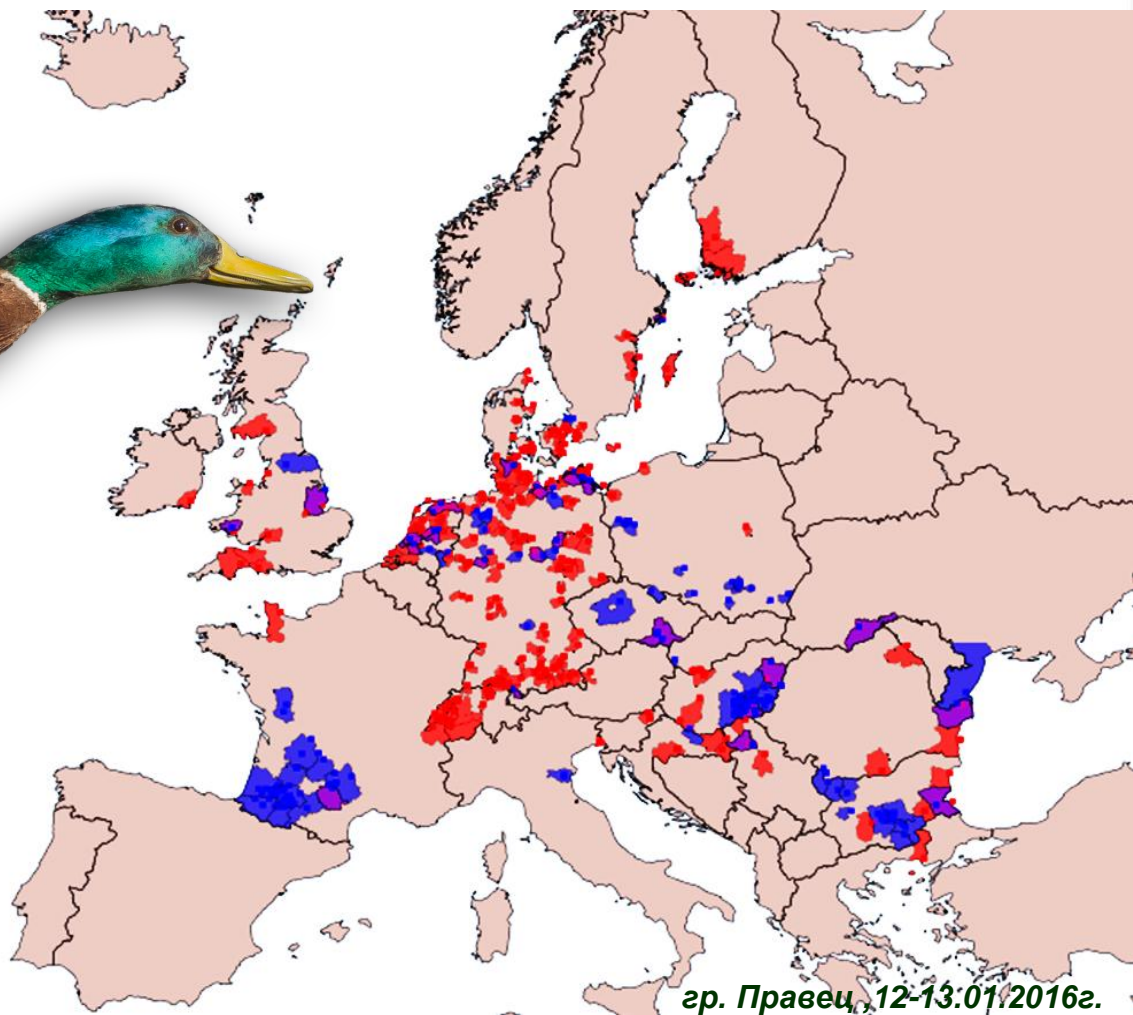

Инфлуенца (грип) по птици

Актуални болести при диви птици

Съдържание

1. Какво е птичи грип „ Avian Influenza“ – ключови въпроси
  - риск за общественото здраве / животни
  - разпространение
  - клиника
2. Епизоотичната ситуация със заболяването в:
  - Европа;
  - България
3. Стратегия за контрол в България (ЕС)
4. Стратегия за ликвидиране на заболяването в България (ЕС)
5. Заключение (риск, икономически загуби, включени лица, контролни органи, роля)

Какво е птичи грип „ Avian Influenza“ (1)

1. Зооноза - причинява от грипни вируси (принадлежат към тип «А» вируси), чиито щамове засягат всички видове птици, включително хора ;
2. Вирулентност :
  - нископатогенни;
  - високопатогенни (два основни типа повърхностни антигени, хемаглутинин (H) и невраминидаза (N). (H5 или H7 се считат за най-високо патогенни, и в по-малка степен H9).

! щамове H5N1, H7N9 и H5N6 - тежка клиника и смърт при хора;

!! щамове H5N1 - епидемия в Азия, Европа и Африка през 2003 г. при птици

!!! щам H5N8 - в Европа сред птиците през 2016-2017г.

Какво е птичи грип „ Avian Influenza“(2)

Риск за общественото здраве

- ✓ вирусът преминава от диви – домашни птици – хора (напр. H5N1 следва необичайно агресивен клиничен ход, с бързо влошаване и висока смъртност;
- ✓ възможност да се промени, чрез рекомбинация с човешки грипни вируси или друг механизъм, във форма, която е силно заразна за хората и да отбележи началото на пандемия(наприм. [H7N9 virus.](#))

Influenza A Subtypes: Species Affected

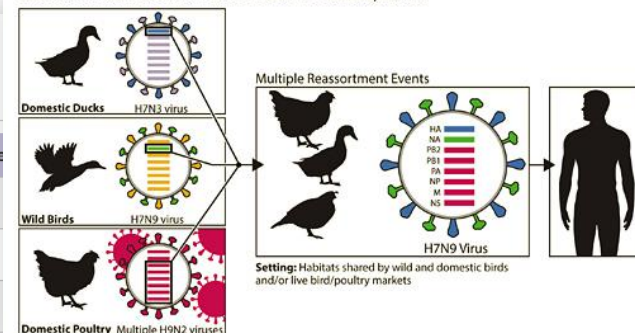
Hemagglutinin

SubType	People	Poultry	Pigs	Bats / Other
H1				
H2				
H3				Other Animals
H4				Other Animals
H5				
H6				
H7				Other Animals

Neuraminidase

SubType	People	Poultry	Pigs	Bats / Other
N1				
N2				
N3				
N4				
N5				
N6				
N7				Other Animals

Genetic Evolution of H7N9 Virus in China, 2013

H5N8 все още няма данни да е установен при хората, **но риска не е изключен (ECDC)**

Какво е птичи грип „ Avian Influenza“(3)

Разпространение

- дивите птици - първичен естествен резервоар на всички субтипове инфлуенца А и източник на вируса за всички останали животни;
- директен контакт или чрез замърсени телесни течности и фекалии;
- контакт между заразени птици и здрави птици;
- секрети от ноздрите (ноздри), устата и очите на заразени птици и също се отделя в изпражненията им ;
- вируси може да се открият и по външните повърхности на черупки от яйца.

! заразени изпражнения и секретите предавани през въздуха са най-честите начини за предаване вируса между птици;

!! диви патици чрез изпражнения могат да въведат вируса в домашни стада;

!!! високопатогенна инфлуенца - почти винаги е резултат от движението на заразени птици, хора и замърсени оборудване (вкл. облекло, ботуши, и превозни средства).

Какво е птичи грип „ Avian Influenza“(4)

Клиника :

- **кокошеви, пѐдпѐдъците и пуйките** са особено податливи към болестта, с клинична проява и почти 100% смъртност за 48 часа;
- **други видове птици**, вкл.токачки и фазани,щраусовите птици също показват клинични прояви на болестта;
- **патици**, обикновено не показват никакви признаци на заболяването (резервоар на вируса) с изк. при някои високо инфекциозни щамове;

- **дивите птици**, обикновено без проява на клинични признаци : резервоари на вируса (при промяна на условията от носители те могат да бъдат инфектирани, с проява на висока смъртност).

Какво е птичи грип „ Avian Influenza“(5)

Клиника

- ✓ **Основните клинични признаци на НРАІ в птици са**
  - висока смъртност (24-48 ч) преди проявата на клинични признаци;
  - депресия, угнетеност;
  - нервни разстройства; тремор на главата и врата;
  - невъзможност за изправен строеж; парези, парализи;

  - спад в яйценоса, намалена консумация на храна и вода
  - смущения в дихателните функции (затруднено дишане, зейнала човка, кашлица, кихане);
  - отток около очите;
  - цианоза на гребена, менгушите ;
  - разрошена перушина.

- ✓ **Ниско патогенната инфлуенца** - леки проблеми с дишането и засегнатите птици не винаги ще показват ясни признаци на инфекция.

Какво е птичи грип „ Avian Influenza“(5)

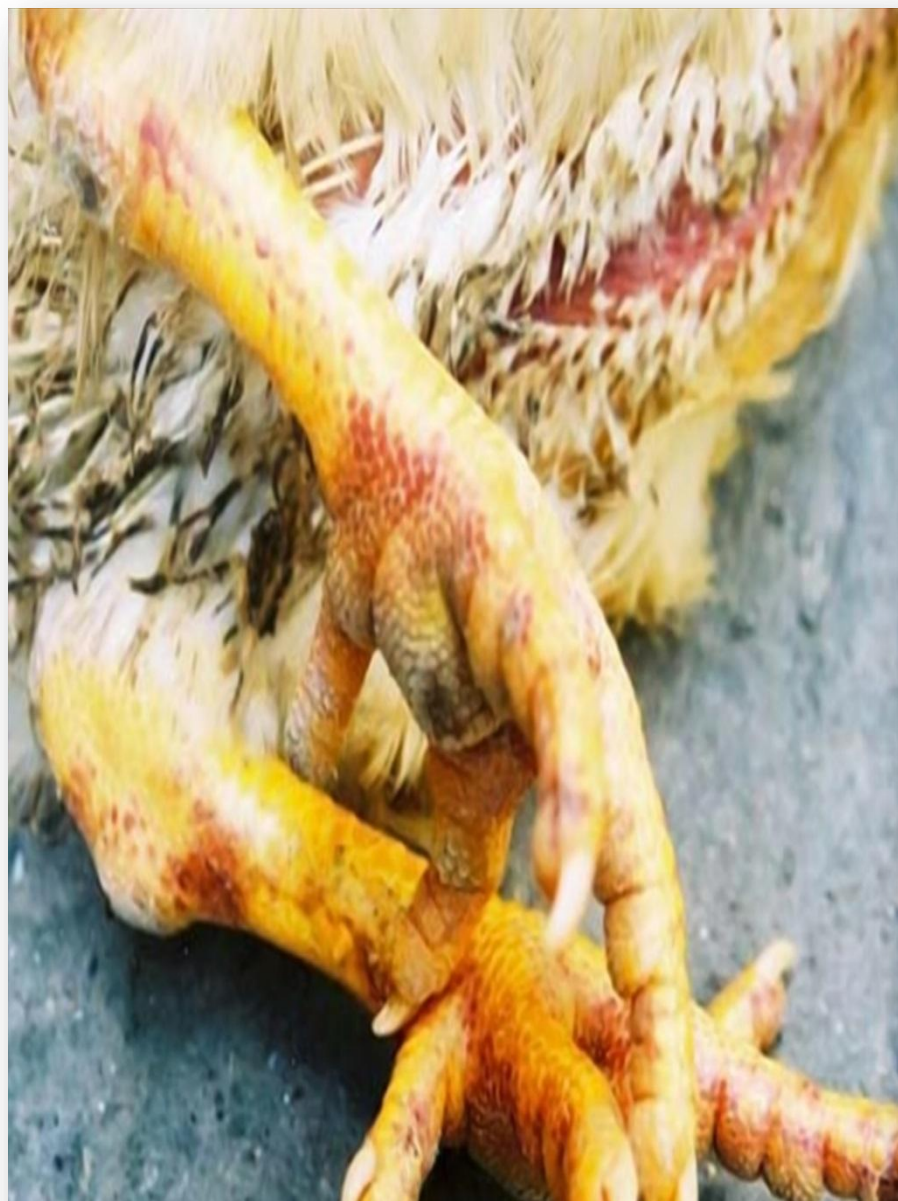
Клиника

HPAI - цианоза на гребена и менгушите

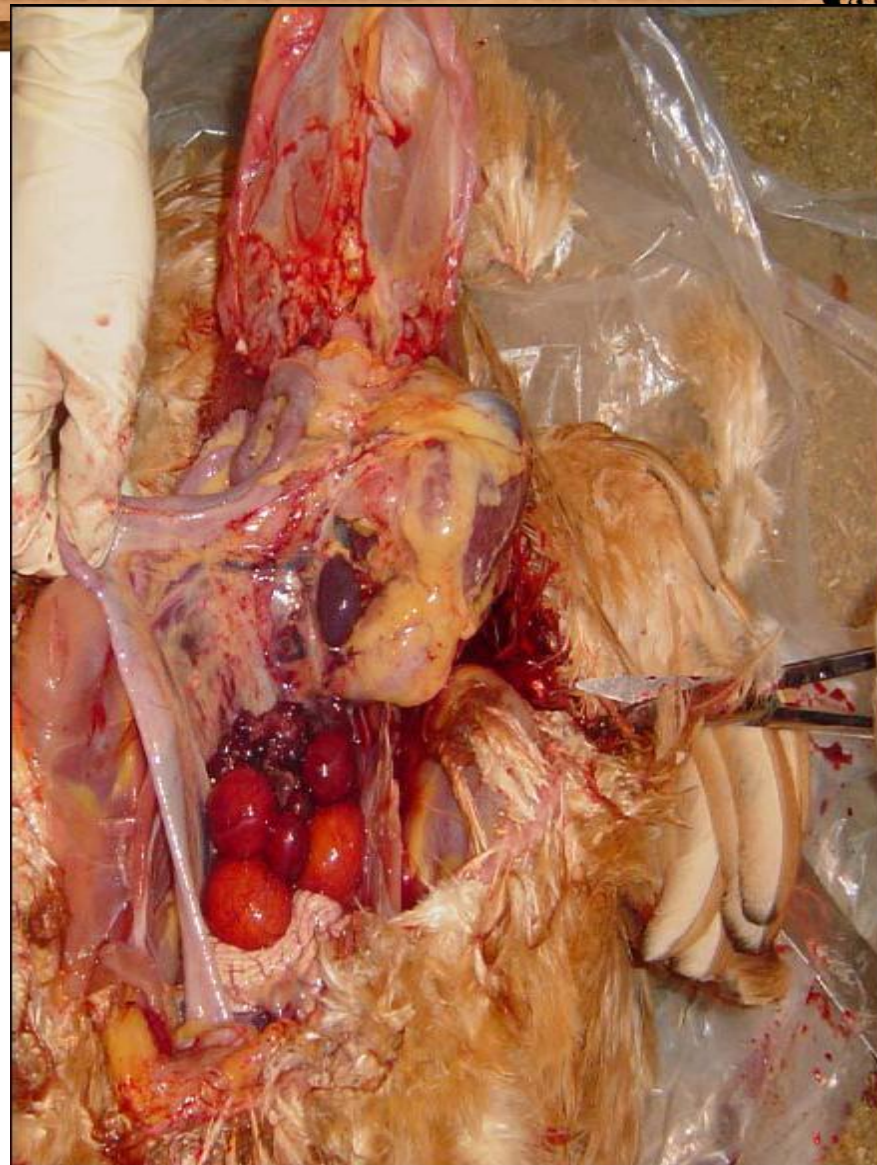
Хеморагии и цианотични петна по краката

Хеморагии по сърцето и перикардиума

**Яйчници, вътрешни органи
(здрава кокошка)**

**Атрофирани яйчници с хеморагии и
хеморагични вътрешни органи
(инфектирана кокошка)**

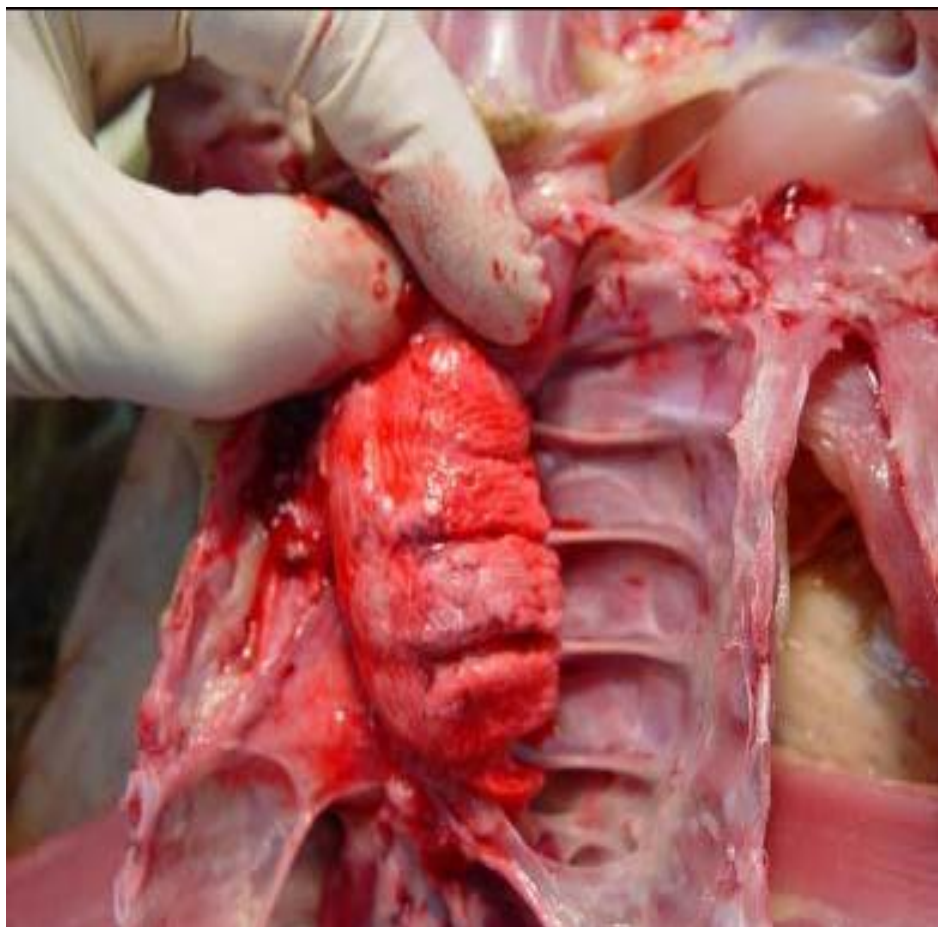
**Жлезист и мускулест стомах
(здрава птица)**

**Кръвоизливи по жлезистия стомах
(инфектирана птица)**

Хеморагии по червата

Бели дробове (здрава птица)

**Хеморагични бели дробове
(инфектирана птица)**

HPAI, хеморагии по корремната мазнина

Стратегия за контрол на инфлуенца по птиците в ЕС

превенция, контрол и ликвидиране

Законова рамка :

- Директива 2005/94/ЕС;
- Решение на Комисията № 2010/367/ЕС;
- Програми за надзор и контрол на болестта инфлуенца по птиците, целящи ранно откриване на високопатогенна и нископатогенна (H5 и H7) инфлуенца .

Надзорни мерки :

- Домашни птици - активен надзор, основан на риска и въз основа на схема за вземане на представителна проба
- Диви птици –пасивен надзор – умиращи диви птици или намерени мъртви птици („целевите видове“ -мигриращи водни птици)

Стратегия за контрол на инфлуенца по птиците в България

Програма за надзор и контрол на болестта инфлуенца по птиците, одобрена със Заповед на Министъра на земеделието и горите (2016-2018г.) и Решение на комисията 2015/3609

✓ Законова рамка :

- Решение на Комисията № 2010/367/ЕС;
- Наредба № ДВ-103 от 21 август 2006 г. за мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на инфлуенца по птиците

✓ Участници, сътрудничество

Фигура 1. Миграционен път „Виа Понтика“

Фигура 2. Миграционни пътища, през страната

Фигура 3. Региони, високорискови по отношение на AI

✓ Надзорни мерки :

- Домашните птици: проби от ферми с домашни и водоплаващи птици в рисковни зони (вкл. птици, развъждани и използвани за лов (фазани, яребици, пъдпъдъци, полудиви птици (кокошеви)) – основно възрастни птици; и представителни проби за страната
- Диви птици –пасивен надзор – (фокус мигриращите водни птици, т.е. „целевите видове“).

Изпълнение на програмата	Взети проби, 2016 г.
Домашни птици	3464
Диви птици	50

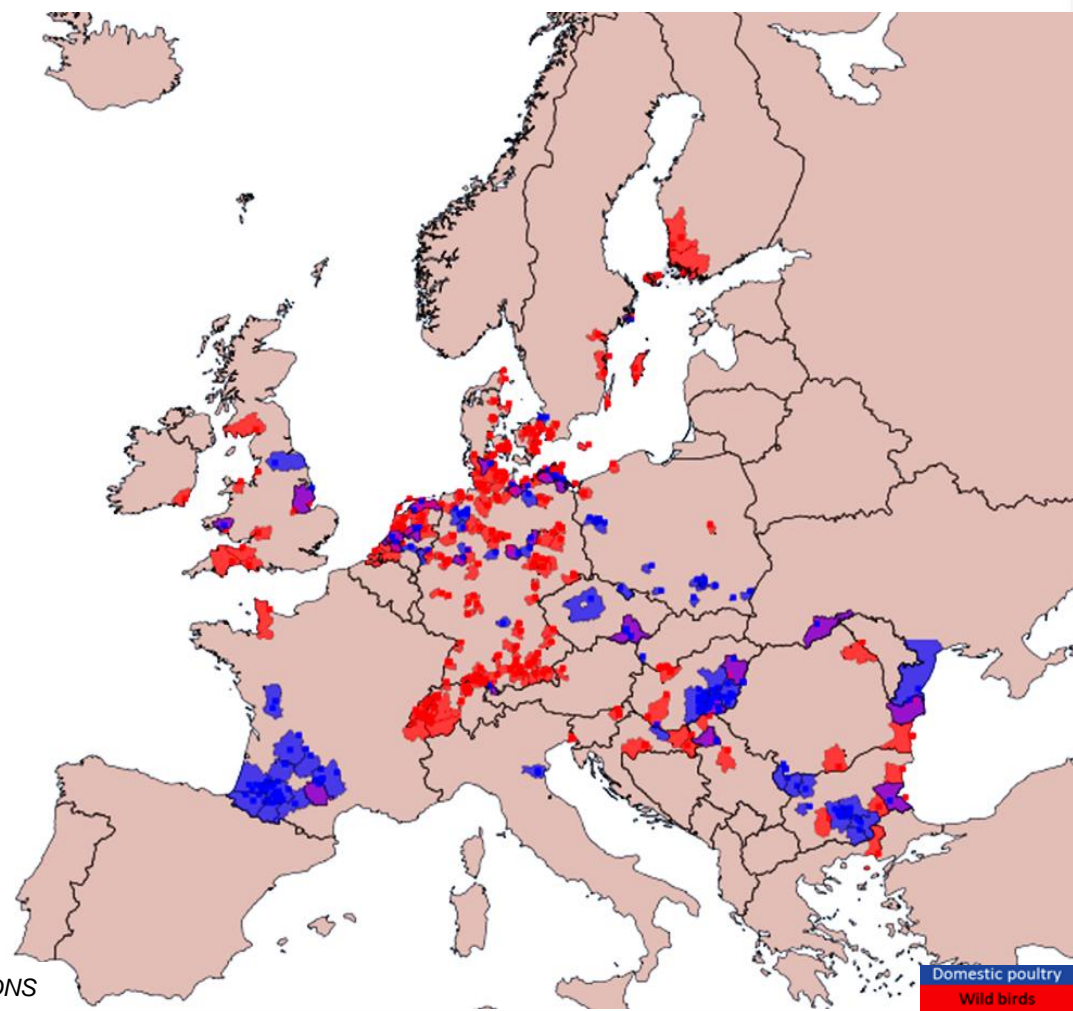

Епизоотична ситуация в Европа

2016-10.01.2017

- HPAI - 433 огнища
- брой засегнати дом.птици - 4 243 308
- LPAI - 363 огнища

Държава	Брой огнища високопатоген на инфлуенца – домашни птици	Брой огнища високопатоген на инфлуенца – диви птици
Унгария	221	6
Франция	95	3
България	50	4
Германия	29	140
Холандия	9	24
Полша	28	5
Великобритания	3	10
Швейцария	0	84
Дания	1	30
Чехия	5	1
Швеция	2	12
Австрия	1	0
Румъния	1	6
Хърватия	1	4
Словакия	1	1
Словения	0	1
Гърция	0	1
Италия	0	0
Финландия	0	8
Сърбия	3	1
Украйна	2	0

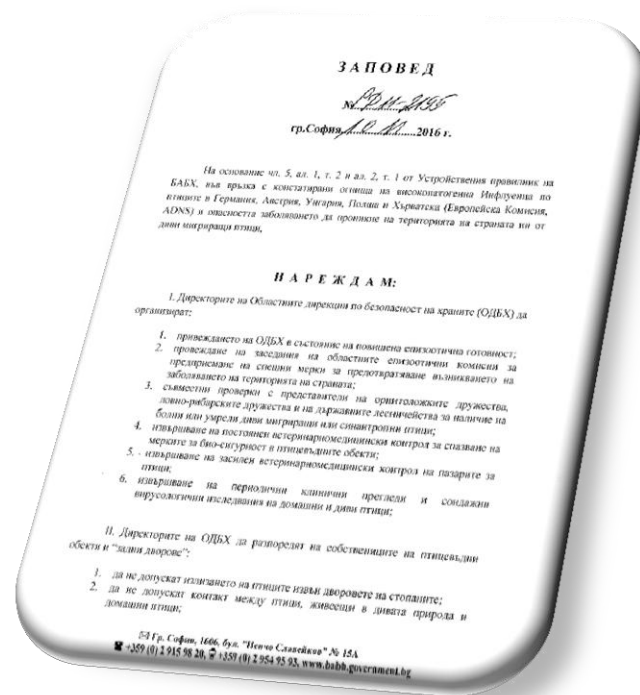
Source ADNS

Domestic poultry
Wild birds

Предприети мерки за превенция в България

➤ Ноември 2016г. - засилени мерки за надзор и контрол, предприети Заповед No 11-2195/10.11.2016 г. на Изп. директор на БАБХ

- надзор при домашни птици (кл. прегледи, проби и проверки за биосигурност.);
- контрол на пазарите на животни;
- провеждане на срещи на Рег. эпизоотични комисии (представители на административни органи, органите на реда, ловни организации, Дирекции по горите, общественото здраве и ветеринарни власти) за увеличаване на епидемиологичната готовността на регионално ниво;
- информационни кампании за собствениците на домашни птици (система за бързо уведомяване);
- провеждане на срещи с НПО
- Засилване биосигурността в ЖО – птици, отглеждани на закрито, разделно, недопускане контакт с диви птици, избягване места със струпване на птици

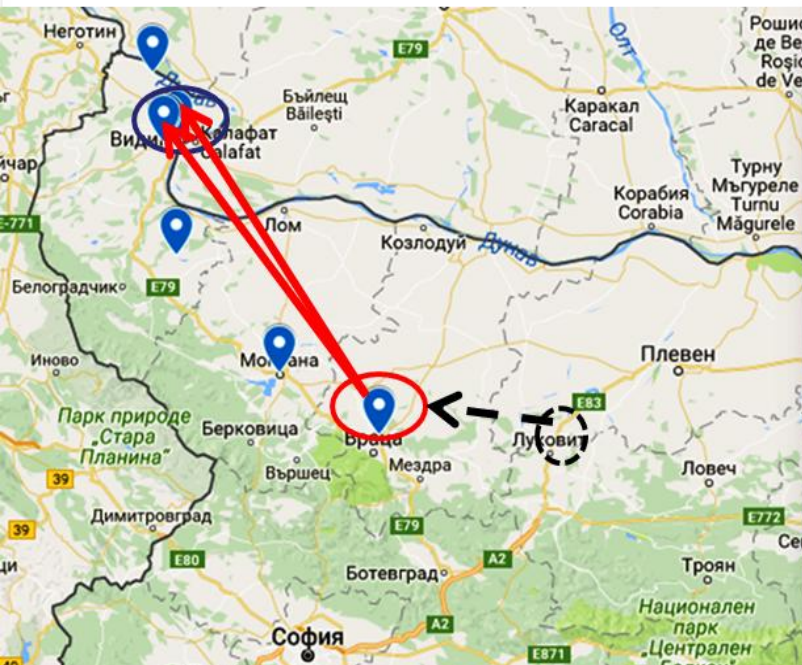

Епизоотична ситуация в България

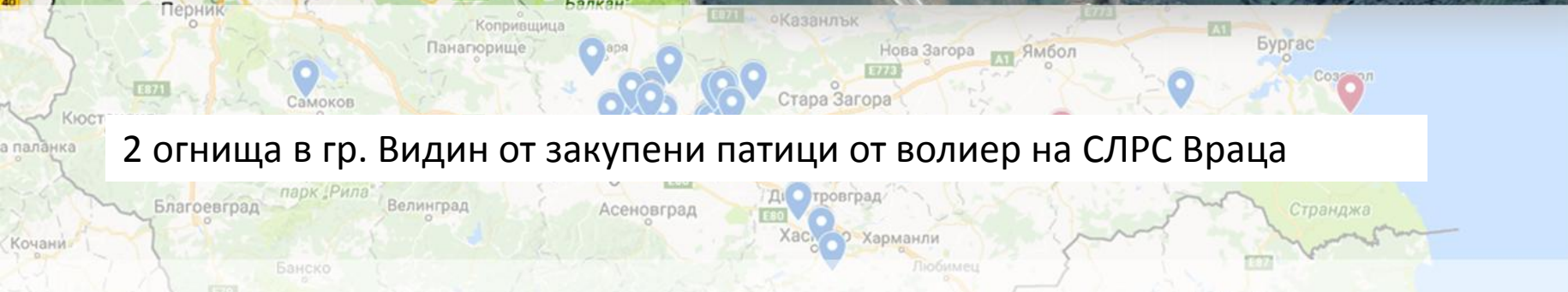
2016-10.01.2017

5-19/12/2016

Волиер (СЛРС Враца), м-т Дъбника,
общ. Враца

2 огнища в гр. Видин от закупени патици от волиер на СЛРС Враца

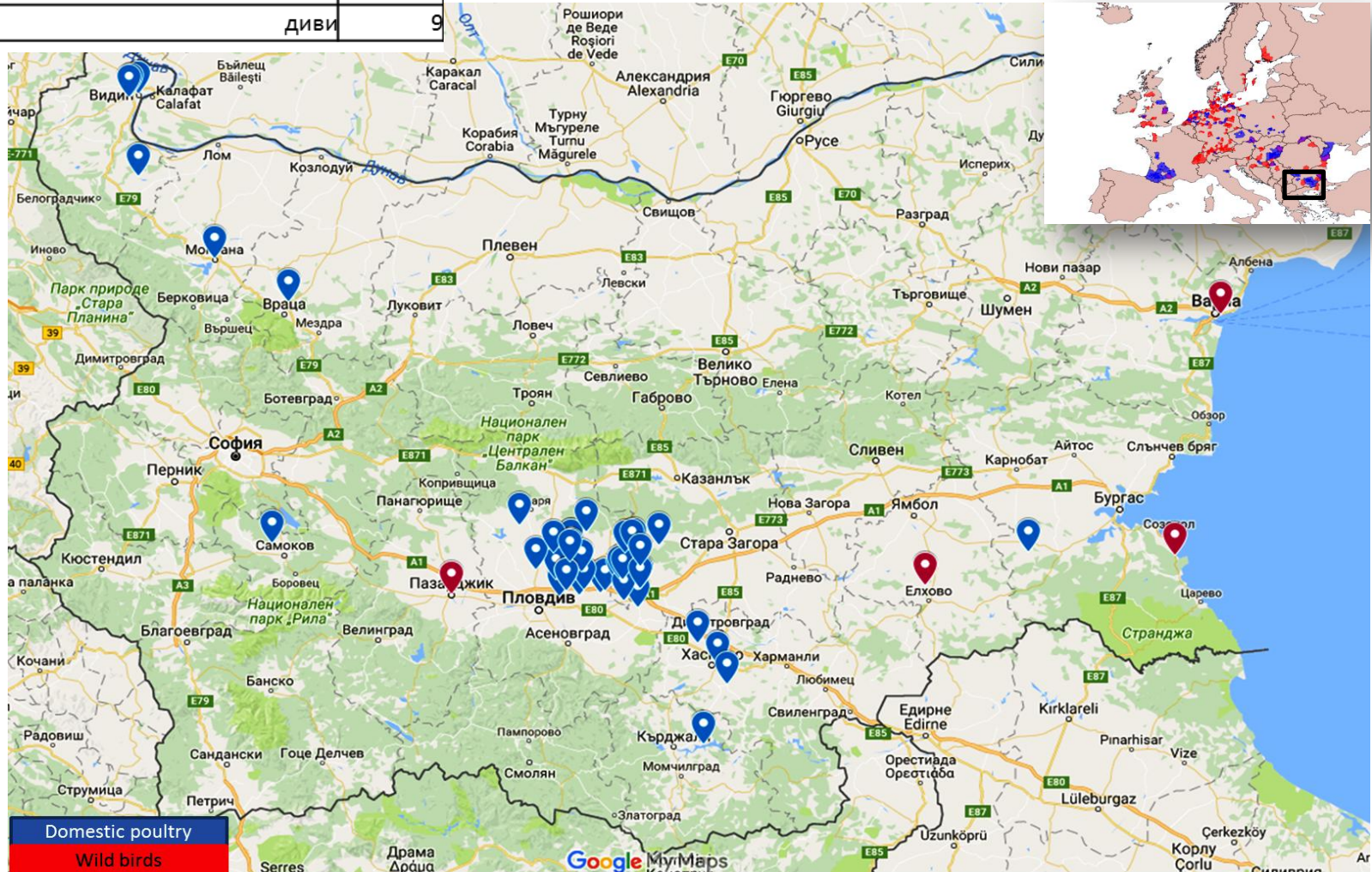

Общ засегнати региони	12
Общ брой епизоотични огнища	50
брой епизоотични огнища при домашни птици	46
брой епизоотични огнища при диви птици	4
Общ брой птици в огнищата	347082
домашни кокошеви	71381
патици	275488
други	454
диви	9

Епизоотична ситуация в България

2016 - 10.01.2017

Стратегия за ликвидиране на огнища на инфлуенца по птиците в България (ЕС)

Законова рамка :

- Директива на Съвета № 2005/94/ЕО за мерки, които се изпълняват в Общността за борба и контрол на инфлуенца А по птиците ;
- Решение 2016/2367 защитни мерки във връзка с огнищата на инфлуенца в някои страни членки
- Националният оперативен план за действие в случай на инфлуенца А по птиците

Мерки предприети:

- умъртвяване и обезвреждане на всички птици в засегнатите животновъдни обекти; компенсации на собствениците
- почистване и дезинфектиране в засегнатите животновъдни обекти и в района около тях;
- определяне на зони с радиус 3-км (защитна зона) и 10-км (наблюдавана зона) около огнищата и забрана за придвижване на живи птици и на продукти от тях в и извън зоните;
- забрана на пазари на птици, състезания и изложения на птици в страната;
- активен надзор за откриване на инфлуенца А по птиците, засилени мерки за био-сигурност в птицевъдни обекти
- забрана на лова на птици в рисковите общини на страна;
- Информационни кампании за повишаване осведомеността сред населението , обучения, интернет страница на БАБХ
- Национален кризисен щаб

Лов ? - в ситуации на епизоотична обстановка:

- риск за ловуващите: вероятността от заразяване с инфлуенца по птиците директно от птици е ниска, но риска не е изключен;
- риск от разпространение на вируса – волиера м-т Дъбника; дивите са основен резервоар на вируса; лицата, ловуващи диви и стопанисващи домашни птици; „не спазване на добри ловни и хигиенни практики“ (оставяне на субпродукти от застреляни птици (вирусоносители), разносяне трупове по домовете, хранене на кучета .....?????)

Спазване на общите хигиенни предпазни мерки при работа с диви птици:

- мъртви птици не се обработват без подходяща защита като ръкавици, почистване обилно с вода и сапун след работа с трупа
- ограничаване контакт диви и домашни птици (пернати, отстреляни , субпродуктите да не се оставят в природата)

Лов ?

В нормална епизоотична ситуация – практика, подпомагаща ограничаване риска от разпространение на вируса: алармиране за случаи на смъртност (важен показател за наличие на вируса) и предоставяне на проби.

Заклучение

- **Риск за здравето на обществото** – H5N8 няма данни за инфекция при хора (само за H5N1), но риска не е изключен и е необходимо предприемането на предпазни средства;

- **Мерки за превенция**
  - мерки за биосигурност
  - лична хигиена

- **Значителни икономически загуби при епизотия:**
  - Висока смъртност
  - Унищожаване на милиони птици
  - Ограничения в търговията

- **Стратегия на контрол на болестта :**
  - „бързо откриване“ на инфектирани стада птици, „бързо унищожаване“, „ограничаване разпространението“
  - отговорности на държавни служби и ловците (спазване мерки, избягване пряк или непряк контакт между пернат дивеч и домашни птици; съдействие на ветеринарните органи за изпълнение на пасивен надзор)

Благодаря за вниманието

